

Stockholm den 24 november 2016

R-2016/2054

Till Finansdepartementet

Fi2016/03848/S1

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 28 oktober 2016 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Beskattning vid överlåtelse av fastighet till juridisk person.

Sammanfattning

Advokatsamfundet inser behovet av att stoppa ageranden på sätt som identifierats och exemplifierats i promemorian och delar uppfattningen att åtgärder bör vidtas för att begränsa de skattemässiga effekterna av ett sådant fortsatt agerande.

Advokatsamfundet har inget att erinra mot lagförändringarna i sig, men anser att tillämpningen av stoppskrivelse, med åberopande av särskilda skäl i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen, skapar omotiverade och negativa effekter för skattskyldiga.

Mot bakgrund av att förfarandet varit känt under en längre tid och även varit föremål för prövning i ett flertal mål hos Högsta förvaltningsdomstolen, är det Advokatsamfundets uppfattning att frågeställningarna beträffande överlåtelse av fastighet till juridisk person och svenskt handelsbolag bör ses över på ett samlat och mer övergripande sätt.

Utredningens förslag

Promemorian innebär, med ändring av gällande rätt såsom den utformats i rättspraxis, att en avyttring av fastighet ska anses föreligga om en fysisk person genom gåva överlåter en näringsfastighet för ersättning överstigande dess skattemässiga värde eller, vid privatbostadsfastighet, för ersättning överstigande dess omkostnadsbelopp och mottagaren av gåvan är en juridisk person eller svenskt handelsbolag. Enligt promemorian föreslås de nya bestämmelserna träda i kraft den 1 augusti 2017.

Regeringen har dock, genom en riksdagsskrivelse som avlämnades den 27 oktober 2016, åberopat särskilda skäl i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen för att den föreslagna

lagstiftningen ska gälla från och med den 28 oktober 2016. Denna typ av åtgärd, att lagstiftningen får en retroaktiv effekt från riksdagens beslut, bör emellertid enligt Advokatsamfundet tillämpas undantagsvis och med försiktighet.

I detta avseende måste också påpekas att effekterna av reglerna varit kända under lång tid och även uppmärksammats i samband med ett flertal avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen år 2015 (Högsta förvaltningsdomstolens domar den 25 juni 2015 i mål nr 5722-14, 5974-14, 417-15 och 429-15).

Advokatsamfundet anser det olyckligt att kända brister i skattelagstiftningen under lång tid har underskattats och inte åtgärdats, och att det därefter på ett drastiskt och oförutsebart sätt vidtas nödåtgärder i syfte att stoppa vissa typer av transaktioner, som till följd av rådande rättsläge kommit att etableras i den privata sektorn. Det ekonomiska livet är i stor utsträckning beroende av tydlighet och förutsebarhet i lagstiftning och rättsutövning, där beskattningen måste ske utifrån fastlagda grundläggande principer och regler.

Fysiska personer som äger fastigheter har med avseende på de i promemorian beskrivna transaktionerna anpassat sig till ett rättsläge som innebär att ingen kapitalvinstbeskattning aktualiseras när överlåtelse av fastighet sker till juridisk person (inklusive svenskt handelsbolag) med gåvoavsikt och till ett pris understigande fastighetens taxeringsvärde. Tillämpningen av stoppskrivelse medför oväntade skattekonsekvenser för fastighetsöverlåtande parter, vilka drabbas av en omedelbar och oförutsebar kapitalvinstbeskattning i de fall ersättningen för fastigheten överstiger näringsfastighetens skattemässiga värde eller i fall av privatbostadsfastighet, dess omkostnadsbelopp. Inför en affärssuppgörelse måste parterna ta med de potentiella transaktionskostnaderna i beräkningen och i de fall transaktionskostnaderna är svårkalkylerade blir affären mer riskfylld. Vikten av förutsebarhet gäller särskilt för skattelagstiftningen, eftersom det skattemässiga utfallet av en transaktion torde ha stor inverkan på affärspartnernas vilja att ingå avtal.

Ändring av lagregler som innebär retroaktiva effekter, bör övervägas med stort omdöme och med eftertänksamhet. Advokatsamfundet anser att det endast i undantagsfall, där risken för skatteundandragande är stor och till betydande belopp, bör ske med tillämpning av undantagsbestämmelsen i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen. Advokatsamfundet kan svårligen se att det skulle vara motiverat att tillämpa undantagsbestämmelsen beträffande nu aktuellt förslag.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg/

genom Maria Billing